

Reactienota ontwerp GGOR Bargerveen en omgeving

3 april 2009

Reactienota ontwerp GGOR Bargerveen en omgeving

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
2 Zienswijzen en reacties	5
2.1 Behartiging van landbouwbelangen in het plan	5
2.2 Afspraken en onderbouwing politieke beslissingen	9
2.3 Duidelijkheid over de inrichting van waterhuishoudkundig systeem en het hydrologische effect hiervan op de landbouw en de bebouwing Nieuw Schoonebeek	12
2.4 Overige effecten van de maatregelen uit het ontwerp GGOR	14
2.5 Gevolgen Natura2000 ontwikkelingsmogelijkheden landbouw	16
2.6 GGOR neemt voorsprong op Natura2000	16
2.7 Ruimtebeslag Ecologische Hoofdstructuur (EHS) ergens anders compenseren	16
3 Bijlage: overzicht ingebrachte zienswijzen	17

1 Inleiding

Het dagelijks bestuur van waterschap Velt en Vecht heeft op 7 oktober 2008 een ontwerpbesluit genomen over de vaststelling van het GGOR Natura2000-gebied Bargerveen en omgeving (hierna GGOR Bargerveen). Het gewenste grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR) voor het Bargerveen en omgeving moet worden gezien als een totaalpakket van maatregelen in het Bargerveen en het aangrenzende landbouwgebied.

De maatregelen zijn gericht op het verhogen van de grondwaterstanden onder het Bargerveen. Een grondwaterstand die tot in de veenbasis reikt is een belangrijke randvoorwaarde voor de ontwikkeling van levend hoogveen. Ontwikkeling van levend hoogveen is één van de kernopgaven voor het Natura2000 gebied Bargerveen.

De maatregelen en peilen in het landbouwgebied aan de noord- en westzijde van het Bargerveen zijn al eerder in het kader van de Herinrichting Veenkoloniën, deelgebied Emmen Zuid, vastgesteld en vormen een onderdeel van het GGOR Bargerveen en omgeving.

Voor het landbouwgebied Nieuw Schoonebeek ten zuiden van het Bargerveen zijn in nauw overleg met een vertegenwoordiging van LTO en landbouwers uit Nieuw Schoonebeek peilvakken met bijbehorende streefpeilen vastgesteld. Deze vormen eveneens onderdeel van het GGOR Bargerveen en omgeving.

De benodigde maatregelen voor het op orde brengen van de watershouding in dit landbouwgebied worden verder uitgewerkt in een waterbeheersingsplan Nieuw Schoonebeek.

Het ontwerpbesluit heeft van 6 november 2008 tot en met 17 december 2008 tijdens kantooruren ter inzage gelegen in het waterschapshuis te Coevorden. Belanghebbenden konden tot en met 17 december 2008 hun zienswijze naar keuze schriftelijk of mondeling naar voren brengen.

In totaal zijn 28 schriftelijke zienswijzen ontvangen (zie bijlage onder 3). Twee zienswijzen zijn door ons na 17 december ontvangen, maar voorzien van een poststempel van 16 december en om die reden meegenomen in de beantwoording. Twee andere zienswijzen zijn ook na 17 december binnengekomen en gezien het poststempel ook na die datum verzonden. Om die reden zijn deze twee zienswijzen in de beantwoording niet meegenomen. Overigens komen hun belangen in de beantwoording van de overige zienswijzen in voldoende mate aan bod. Naar alle indieners van een zienswijze is een schriftelijke ontvangstbevestiging verzonden.

In hoofdstuk 2 zijn de vragen, opmerkingen en bezwaren uit de zienswijzen van een antwoord voorzien. In verband met de overzichtelijkheid en om herhaling van antwoorden te vermijden zijn de antwoorden geclusterd.

2 Zienswijzen en reacties

2.1 Behartiging van landbouwbelangen in het plan

Samenvatting

Men is van mening dat de belangen van de landbouwsector in het gebied te weinig aan bod komen in het plan. Terwijl het plan landbouwgrond betreft zijn de grondeigenaren pas in een laat stadium op de hoogte gesteld van de plannen. De niet persoonlijke benadering van de grondeigenaren via de media is niet altijd in goede aarde gevallen. Men vindt dat er in dit late stadium eigenlijk geen echte keuze meer is en dat er sprake is van gedwongen medewerking.

De bufferzone van 500m beslaat 220ha goede landbouwgrond en treft bedrijven zwaar, aangezien het ook om grote delen van huiskavels gaat. Deze ingreep in het gebied is zo groot dat de landbouwsector in zijn huidige samenstelling niet kan blijven voortbestaan. Om ruimte te geven voor verdere ontwikkeling en uitbreiding van bedrijven zal er nieuwe verkaveling moeten plaatsvinden en zullen er ook bedrijven uitgeplaatst moeten worden. Daarnaast wil men dat het aangrenzende Bargerveen na de herinrichting geen verder beperkingen voor de verdere ontwikkeling van landbouw en veeteelt oplevert

Men vraagt zich af of er voldoende geld beschikbaar is om ook de belangen van de landbouw en de burgers te behartigen, denkend aan compensatie voor de waardedaling van het bedrijf en minder opbrengst door vernatting, herverkavelingen, herinrichting hydrologie, uitplaatsing.

- **Veel goede landbouwgrond, huiskavels (compensatie)**

Is 22 keer benoemd in de zienswijzen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 7, 10, 11, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 28.

De bufferzone van 500m beslaat 220ha goede, bruikbare landbouwgrond welke veelal op huiskavels ligt. Als deze grond aan de landbouw onttrokken word of er beperkingen op gelegd worden zullen de boeren gecompenseerd moeten worden met minimaal net zoveel en even goede grond.

Reactie:

In de planwijziging van de Herinrichting met een Administratief Karakter (HAK+) Nieuw Schoonebeek wordt de voor het GGOR Bargerveen vereiste bufferzone van 500m opgenomen. In de uitwerking van de HAK+ Nieuw Schoonebeek worden in zorgvuldig overleg en op vrijwillige basis met de agrariërs gronden aangekocht en geruimd en boerderijen uitgeplaatst.

- **Toekomstperspectieven (ontwikkeling en uitbreiding)**

Is 17 keer benoemd in de zienswijzen 1, 2, 3, 4, 5, 7, 11, 12, 13, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24.

De landbouw is in ontwikkeling. Met het oog op de toekomstige grotere vraag naar voedsel en voortzetten van bedrijven zijn plannen gemaakt en investeringen gedaan. Wanneer er grond onttrokken word uit het gebied kan het huidige aantal bedrijven niet gehandhaafd worden en zal er herverkaveling plaats moeten vinden. Naast grondoppervlak is er ook beleidsmatig ruimte nodig m.b.t. de ammoniakwet en de natuurbeschermingswet (*uit 20*).

Reactie:

Zie ook vorige reactie. Handhaving van het huidige aantal bedrijven zal inderdaad niet mogelijk zijn bij een dergelijke grondvraag. Er wordt in de HAK+ dan ook serieus gekeken naar verplaatsing van een aantal agrarische bedrijven.

Beleidsmatige ruimte voor melkrundveehouderij in de Wet Ammoniak en Veehouderij is aanwezig mits het melkrundveebedrijven betreft die reeds in een zone van 250 m zijn gelegen.

Voor wat betreft de Natuurbeschermingswet 1998 wordt er op dit moment gewerkt aan een toetsingskader. Zodra daar meer duidelijkheid over is kan meer gezegd worden over beleidsmatige ruimte. Specifiek kunnen bedrijven die aantonen dat na uitbreiding of wijziging geen sprake is van toename van depositie bij bezwaar of beroep vergunning overeind houden.

Bedrijven die kunnen aantonen dat door verplaatsing of saldering de situatie er voor de natuur alleen maar beter op wordt kunnen bij bezwaar en beroep ook hun vergunning overeind houden.

- **Politieke keuze (grondeigenaren niet overlegd)**

Is 15 keer benoemd in de zienswijzen 1, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 17, 20, 21, 22, 23, 25.

De keuze voor de bufferzone is een politieke keuze waarin de grondeigenaren niet zijn betrokken. Men is van mening dat zij daardoor wel mee moeten werken, omdat er anders niets verbeterd of in een volgend POP beslissingen worden genomen over het gebied.

Reactie:

De keuze voor een bufferzone is een bestuurlijke keuze die gemaakt is op basis van een uitvoerig GGOR proces, waarbij serieus is gekeken naar de mogelijkheden voor het behalen van de natuurdoelen in het Bargerveen én de juiste waterhuishoudkundige condities voor het resterende omringende landbouwgebied. De agrarische sector was met diverse lokale landbouwers uit Nieuw Schoonebeek en de Landinrichting Emmen-Zuid en de Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (LTO Noord) ruimschoots vertegenwoordigd in de klankbordgroep voor het GGOR proces. Meerdere malen is afzonderlijk overleg gevoerd met de landbouw, waarbij de landbouwbelangen uitdrukkelijk aan de orde zijn gesteld.

Het gevoel van gedwongen medewerking kan niet zomaar worden weggenomen, maar zeker is dat er ten aanzien van het behoud van het Bargerveen én de waterhuishoudkundige inrichting van het omringende landbouwgebied het nodige moet gebeuren. Dat er voor de landbouw ingrijpende beslissingen worden genomen valt niet te ontkennen, maar er is geen sprake van gedwongen medewerking. Samen met de landbouw zal worden gezocht naar de beste oplossingen bij de uitwerking van het GGOR Bargerveen.

- **Grootschalige herstructurering landbouw, herplaatsing**

Is 14 keer benoemd in de zienswijzen 2, 5, 6, 7, 10, 12, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 24, 25.

Nieuw Schoonebeek is een agrarisch dorp, veel mensen hebben hun broodwinning in deze sector. Wanneer er 220 ha grond van de landbouw bufferzone wordt

betekent dit dat de landbouwsector in het gebied niet in de huidige samenstelling kan verder gaan. Voor de toekomst is er ruimte nodig voor uitbreiding. Herverkaveling + verbetering van de hydrologie en herplaatsing van bedrijven is nodig. Daarvoor is geld nodig.

Reactie:

Zie ook vorige reacties. Herverkaveling vindt plaats via de HAK+ Nieuw Schoonebeek. Aan een waterbeheersingsplan voor het landbouwgebied Nieuw Schoonebeek wordt op dit moment gewerkt. De ruimte die nodig is voor hoofdwatgangen wordt in de wijziging van het plan HAK+ Nieuw Schoonebeek meegenomen. Het waterbeheersingsplan zal overigens een normale inspraak- en besluitvormingsprocedure doorlopen en er zal uitvoerig overleg met de landbouw plaatsvinden.

Voor wat betreft het landbouwgebied ten noorden en ten westen van het Bargerveen worden de in het kader van de Landinrichting Emmen-Zuid voorgestelde maatregelen verder uitgewerkt.

Voor de uitvoering van alle maatregelen is veel geld nodig. Op dit moment is er al voor 80% financiële dekking. Overheden spannen zich gezamenlijk in voor de financiële dekking van het resterende bedrag.

- **Natuurbelang boven landbouw**

Is 12 keer benoemd in de zienswijzen 4, 5, 6, 7, 10, 16, 17, 19, 20, 22, 25, 27.

Men vindt dat de belangen van de landbouw niet gelijk zijn behartigd met die van de natuur. Er zijn keuzes gemaakt voor behoud van de natuur, ten koste van de landbouw in het gebied.

Reactie:

GGOR staat voor Gewenst Grond- en OppervlaktewaterRegime. Omdat er sprake is van een afweging van belangen is het beter om te spreken van een Gewogen Grond- en OppervlaktewaterRegime. Het valt niet te ontkennen dat er ten behoeve van de natuur landbouwgrond wordt 'opgeofferd'. Vast is komen te staan dat voor de ontwikkeling van levend hoogveen in het Bargerveen, kerndoel voor dit Natura2000 gebied, een bufferzone aan de zuidzijde noodzakelijk is. Een bufferzone van 1000m, tot aan de Europaweg, leverde voor de natuur de meeste winst op. Dit zou echter betekenen dat in het gebied ten noorden van de Europaweg en ten oosten van de Kerkenweg geen landbouw meer mogelijk is. Dit werd als maatschappelijk onaanvaardbaar geacht, zeker gelet op het feit dat bij een bufferzone van 500m ook veel 'natuurwinst' wordt behaald. In de zoektocht naar een gewogen grond- en oppervlaktewaterregime is ook een bufferzone van 250m doorgerekend. Daaruit bleek dat bij een dergelijke omvang van een bufferzone en het optimaliseren van de waterhuishouding in het resterende landbouwgebied de natuurdoelen in het Bargerveen niet zouden worden gehaald.

Kortom, er is nadrukkelijk gekeken naar de natuurdoelen in het Bargerveen, maar daarbij zijn de landbouwbelangen niet uit het oog verloren.

- **Budget: blijft er genoeg over voor de landbouw?**

Is 10 keer benoemd in de zienswijzen 6, 10, 11, 17, 18, 20, 21, 22, 25, 27.

In de zienswijzen worden vraagtekens gezet bij de begroting. Met name of er genoeg is gereserveerd voor de landbouw wat betreft grondaankoop,

herverkaveling, compensatie en verbetering van de hydrologie. De vraag is hoe men tot de begrote bedragen is gekomen.

Reactie:

De raming van de kosten van de voorgestelde maatregelen, de grondaankoop en boerderijverplaatsing is op basis van ervaringscijfers en normbedragen. De kosten zijn met de nodige marges geraamd, iets wat noodzakelijk is om in geval van gewijzigde omstandigheden te kunnen anticiperen op een nieuw ontstane situatie. Voordeel van de systematiek waarmee de huidige begroting is opgebouwd, is dat deze nagenoeg geheel gedekt is door fondsen.

- **Waardedaling bedrijf (gedwongen ontslag bij loonwerker)**

Is 6 keer benoemd in de zienswijzen 5, 7, 12, 14, 20, 21.

Doordat er grond aan de landbouw wordt onttrokken worden de landbouwbedrijven minder waard en heeft de loonwerker in het gebied minder werk.

Reactie:

Door uitplaatsing van een aantal bedrijven en herverkaveling en verbetering van de waterhuishouding worden resterende landbouwbedrijven niet minder waard. Door het verdwijnen van enkele landbouwbedrijven heeft de loonwerker in het gebied inderdaad minder werk. Of dit in enige mate kan worden gecompenseerd door een rol van de loonwerker bij het beheer en onderhoud van eventuele schouwsloten en de bufferzone valt op dit moment moeilijk te zeggen.

- **Overheid communicatie via tv en radio Drenthe**

Is 3 keer benoemd in de zienswijzen 5, 14, 19.

Als onzorgvuldig in de communicatie wordt het optreden van de overheid bij radio en TV Drenthe gezien. Zonder met de grondeigenaren te overleggen zijn onzorgvuldige mededelingen en aannames gedaan.

Reactie:

Gedoeld wordt hier op communicatie waarbij de indruk werd gewekt dat de landbouw het al volledig eens is met het ontwerp GGOR Bargerveen en dat grondverwerving geen enkel probleem zou vormen. Die indruk is in ieder geval door het waterschap niet gewekt. Wij zijn ons bewust van het feit dat met de landbouw nog het nodige geregeld en overlegd moet worden voordat tot uitvoering van maatregelen kan worden overgegaan.

- **Vernatting geeft slechte oogst/minder inkomen**

Is 3 keer benoemd in de zienswijzen 1, 19, 26.

Vernatten van grond leidt tot minder opbrengst van de grond. Als hier sprake van is na de herinrichting is het wenselijk dat er gezocht wordt naar compensatie.

Reactie:

De gronden in de bufferzone zullen worden vernat, maar de resterende landbouwgronden krijgen voldoende drooglegging waardoor er geen sprake is van verminderde opbrengst.

2.2 Afspraken en onderbouwing politieke beslissingen

Samenvatting

Er wordt gewezen op de afspraken over de grens tussen natuur ten noorden en landbouw ten zuiden uit 1976. Dit heeft heel wat voeten in aarde gehad, maar uiteindelijk is de Dr. Ir. A.H. Steemanstraat als grens door het gebied aangelegd. Men is van mening dat de overheid deze afspraak niet meer na komt door de bufferzone ten zuiden van deze grens in het landbouwgebied in te tekenen. Men vraagt zich af of de nieuwe afspraken over de herinrichting en een nieuwe grens wel stand zullen houden.

Deze inconsistentie is ook opgemerkt bij het gebrek aan eenduidige informatie over de beoogde drooglegging, de verlegging van de Dr. Ir. A.H. Steemanstraat en zelfs in een geval over de uitbreidingsmogelijkheden van een bedrijf (waarin inmiddels geïnvesteed is).

De maatregelen die in dit plan aan bod komen berusten op een aanwijzing van het Bargerveen als Natura2000 gebied. Deze aanwijzing is echter nog niet formeel en zou in principe nog afgewezen kunnen worden. Maar de plannen die worden gemaakt hebben wel verstrekkend gevolgen. Ook is men van mening dat de discussie over haalbaarheid en betaalbaarheid van het plan nog gevoerd moet worden. Men vraagt duidelijkheid over de status van de aanwijzing in de plannen.

Om de hydrologische situatie in het Bargerveen en de omliggende dorpen en landbouw te verbeteren, dus te scheiden zijn er twee opties geweest een kwelscherm van klei en leem of een brede bufferzone. De reden waarom gekozen is voor de bufferzone is slecht onderbouwd. Men vindt dat er veel aannames worden gedaan en er geen grondig wetenschappelijk onderzoek is gedaan naar de voor en nadelen van beide opties.

Ook vraagt men zich af wat er aan de Duitse grens van het Bargerveen gedaan wordt voor het behoud van het gebied, want zonder hun medewerking blijft het Bargerveen lek en hebben de Nederlandse maatregelen slechts een beperkt effect.

- **Grens Steemanstraat (overheid komt afspraak niet na)**

Is 16 keer benoemd in de zienswijzen 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 25, 27.

In 1976 is er een grens afgesproken tussen het Bargerveen en de landbouw ten zuiden. Dit heeft heel wat voeten in aarde gehad, maar uiteindelijk is de dr. ir. A.H. Steemanstraat als grens door het gebied aangelegd. De overheid komt deze afspraak niet meer na door de bufferzone ten zuiden van deze grens in het landbouwgebied in te tekenen. Er wordt mede hierdoor getwijfeld aan de betrouwbaarheid van de van de overheid en of men zich wel houden aan nieuwe afspraken.

Reactie:

In de zeventiger jaren van de vorige eeuw heeft het toenmalige ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk (CRM) een aankoopplan opgesteld, waarbij voor ogen stond om circa 4000 ha hoogveenreservaat veilig te stellen. De begrenzing van het aankoopplan liep tot aan de Europaweg. Deze plannen hebben toen veel beroering in de streek veroorzaakt. Na vele gesprekken en overleggen is het hele plan teruggebracht tot circa 2000 ha.

In de inmiddels bekende vergadering van 24 juni 1976 heeft de toenmalige staatssecretaris van CRM, de heer W. Meijer, nadrukkelijk aangegeven dat de dr. ir. A.H. Stheemanstraat als zuidgrens van het Bargerveen zou worden aangehouden. Inmiddels zijn wij meer dan 30 jaar verder en is in 2005 het Bargerveen als Natura2000 aangemeld. De grens van het Natura2000 gebied Bargerveen blijft direct ten noorden van de dr. ir. A.H. Stheemanstraat.

Echter voor het behalen van de natuurdoelen in het Bargerveen blijkt op basis van modelonderzoek en natuurwetenschappelijk onderzoek een bufferzone ten zuiden van de dr. ir. A.H. Stheemanstraat noodzakelijk te zijn.

Ook nu kan niet worden gesteld dat dit een eeuwigdurende situatie zal blijven, maar bij het bestuurlijk principeakkoord over het GGOR Bargerveen is gesteld dat de nu voorgestelde maatregelen en grenzen gelden voor één generatie (minimaal 20 jaar). Dit geeft voldoende zekerheid voor de huidige generatie landbouwers. Verder kijken dan die periode is niet realistisch.

- **Noodzaak bufferzone versus kwelscherm**

Is 13 keer benoemd in de zienswijzen 3, 4, 6, 10, 12, 14, 17, 18, 20, 21, 22, 24, 25. Men is niet overtuigd dat de bufferzone noodzakelijk is voor het herstel van de hydrologie voor het Bargerveen en de dorpen er om heen. Het is ook onduidelijk waarom het idee van het kwelscherm van de baan is, deze zou toch in principe hetzelfde effect moeten hebben; het scheiden van het watersysteem van het Bargerveen en de omliggende dorpen en landbouw.

Reactie:

De vragen met betrekking tot nut en noodzaak van een bufferzone en het alternatief van een kwelscherm, waarbij geen claim op landbouwgrond zou worden gelegd, is nogmaals voorgelegd aan het landelijke Deskundigen Team Hoogveen (DTH). De conclusie van het DTH was dat een bufferzone hydrologisch gezien wel degelijk voldoende effect heeft. Een kwelscherm daarentegen biedt onvoldoende effect en zekerheid en is vanwege de diepe ligging van de kleilaag minstens zo duur als het inrichten van een bufferzone.

- **Wetenschappelijke onderbouwing bufferzone (keuze 500m)**

Is 13 keer benoemd in de zienswijzen 4, 5, 9, 12, 14, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25.

Er zijn rondom de beoogde werking van de bufferzone en de omvang enige aannames gedaan. Omdat het ruimtebeslag zo groot is zou de keuze voor deze ingreep wetenschappelijk onderbouwd moeten worden om voldoende draagvlak te krijgen van burgers en landbouw.

Reactie:

De werking en omvang van de bufferzone is bepaald op basis van een modelberekening, waarbij voldoende hydrologische kennis vanuit het waterschap en andere instanties is ingebracht. Daarnaast is zoals in de vorige reactie is verwoord de keuze voor een bufferzone van 500m in plaats van een kwelscherm nogmaals voorgelegd aan het DTH.

Het is overigens nog maar de vraag of draagvlak onder burgers en landbouw wordt verkregen door een wetenschappelijke onderbouwing van de keuze voor een bufferzone. Voor het verkrijgen van dat draagvlak spelen andere argumenten en vooral ook gevoelens een veel grotere rol.

- **Discussie haalbaarheid betaalbaarheid**

Is 8 keer benoemd in de zienswijzen 6, 10, 17, 20, 22, 24, 25, 27.

Omtrent de aanwijzing van het Bargerveen als Natura2000 gebied moet ook de discussie over haalbaarheid en betaalbaarheid gevoerd worden. Men is van mening dat dit niet gebeurt is en dat daarom voorbarige maatregelen worden getroffen in het gebied.

Reactie:

Haalbaarheid en betaalbaarheid is vooral een bestuurlijk/politieke afweging. In het bestuurlijke principeakkoord van 8 oktober 2008 is die afweging gemaakt. Bij het halen van de natuurdoelen in het Natura2000 gebied is de lat hoog gelegd. Het Bargerveen is naast Natura2000 gebied tevens aangemerkt als TOPX gebied voor wat betreft de aanpak van verdroging en bovendien geldt hier een 'sense of urgency'. Dit laatste betekent dat niet lang gearzeld moet worden met het nemen van maatregelen ter bestrijding van de verdroging in dit gebied.

In het licht daarvan is nadrukkelijk gesproken over de juiste maatregelen en de kosten hiervan. Geoordeeld is dat de juiste maatregelen zijn geformuleerd en dat het geheel betaalbaar is.

- **Status Natura 2000 aanwijzing**

Is 7 keer benoemd in de zienswijzen 6, 10, 17, 20, 21, 22, 25.

De aanwijzing van het Bargerveen als Natura2000 gebied is nog niet formeel. Maar de plannen die worden gemaakt hebben wel verstrekkende gevolgen. Hoe is de verder gang van zaken wat betreft Natura2000 en wat gebeurt er als het niet formeel aangewezen wordt?

Reactie:

Het Bargerveen is wel aangemeld, maar formeel nog niet aangewezen. De formele aanwijzing zal zondermeer plaatsvinden, naar verwachting in het voorjaar van 2009. Na de formele aanwijzing als Natura2000 gebied zal binnen drie jaar een Beheerplan worden opgesteld. Het Beheerplan komt na een uitgebreide gebiedsconsultatie tot stand en zal een normale inspraak- en besluitvormingsprocedure doorlopen. In het bestuurlijke principeakkoord is nadrukkelijk afgesproken dat de hydrologische maatregelen uit het GGOR Bargerveen in z'n geheel worden overgenomen in het Beheerplan.

De natuurdoelen uit het concept Gebiedsdocument Natuura2000 Bargerveen zullen geen wijzigingen ondergaan, waardoor de geformuleerde maatregelen nog steeds noodzakelijk zullen zijn.

- **Drainage Duitsland/betere ligging bufferzone**

Is 7 keer benoemd in de zienswijzen 4, 6, 10, 12, 17, 22, 25.

Er worden vraagtekens gezet bij de bijdrage van Duitsland voor het behoud van het Bargerveen. Het is bekend dat aan Duitse zijde het Bargerveen actief gedraineerd wordt en de grond daar hoger ligt. De vraag is wat is het nut van de bufferzone als er in Duitsland water wordt onttrokken en is Duitsland niet een betere plaats voor een bufferzone?

Reactie:

Op basis van grondwaterstandmetingen in het aangrenzende landbouwgebied in Duitsland kan voorzichtig worden geconcludeerd dat het grondwater niet vanuit het Bargerveen in de richting van Duitsland stroomt, maar dat er nog steeds sprake is van een zuidwestelijke grondwaterstroming vanuit het Duitse landbouwgebied naar het Bargerveen.

Duitse overheden en landbouwers zijn een aantal malen op de hoogte gesteld van het verloop van het GGOR proces. Vanuit Nederland kunnen geen maatregelen in Duitsland worden opgelegd, toch zal het belang van het behoud van het Bargerveen daar voortdurend onder de aandacht worden gebracht.

In Duitsland heeft men de waarde van het Bargerveen onderkend en is men bezig met het realiseren van een bufferzone aan de oostzijde van het Bargerveen. Een bufferzone aan de oostzijde zal het effect van de bufferzone aan de zuidzijde versterken in de zuidoosthoek van het Schoonebeekerveld.

- **Wissellende informatie: uitbreiding, drooglegging en wegomlegging**

Is 7 keer benoemd in de zienswijzen 4, 5, 6, 10, 17, 22, 25.

Er wordt opgemerkt dat er vanuit de overheid verschillend geïnformeerd wordt. Voorbeelden zijn mondelinge toezegging van mogelijkheden tot uitbereiding en vervolgens persberichten over de bufferzone, er zijn inmiddels drie getallen over de te halen drooglegging en het is niet duidelijk of de Steemanstraat verlegd gaat worden.

Reactie:

Over een mondelinge toezegging met betrekking tot een uitbreiding kan het waterschap niets zeggen. Daar gaat het waterschap niet over.

Voor het resterende landbouwgebied Nieuw Schoonebeek is een drooglegging van 1 m beneden maaiveld afgesproken. Dit is duidelijk gecommuniceerd met de landbouwvertegenwoordiging en ook opgenomen het verslag van het overleg met de landbouw en LTO.

Er ligt een duidelijk voorstel tot verlegging van de huidige Steemanstraat.

2.3 Duidelijkheid over de inrichting van waterhuishoudkundig systeem en het hydrologische effect hiervan op de landbouw en de bebouwing Nieuw Schoonebeek

Samenvatting

Het effect van de bufferzone op de hydrologische situatie in het dorp en de laaggelegen landbouwpercelen is niet geheel duidelijk. Men is bang dat er juist meer wateroverlast komt in het dorp, door de afwatering op het Schoonebekerdiep en de landbouwgronden ook vanwege de klink van veengrond. Er zijn vragen over de beoogde drooglegging (LTO stelt een minimum van 1,1 m), mogelijkheden voor wateraanvoer, de flexibiliteit van de ingetekende peilvakken.

Men vraagt zich af of de verzamelsloot wel noodzakelijk is en in hoeverre het tracé (achter de bebouwing) al vast ligt. Wanneer de verzamelsloot achter de bebouwing langs komt is de wens dat deze in eigendom van de grondeigenaren blijft en als schouwsloot wordt opgenomen.

- **Gevolgen bufferzone hydrologie en afwatering Schoonebekerdiep**

Is 12 keer benoemd in de zienswijzen 2, 6, 9, 10, 14, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 25.
Het effect van de bufferzone op de hydrologische situatie in het dorp en de laaggelegen landbouwpercelen is niet geheel duidelijk. Men is bang dat er juist meer wateroverlast komt in het dorp en de landerijen ook vanwege de klink van veengrond.

Reactie:

Het waterschap heeft zich vanaf het begin van het proces op het standpunt gesteld dat ook ten behoeve van de landbouw Nieuw Schoonebeek een verbeterde waterhuishoudkundige situatie wordt gerealiseerd. We maken het goed voor de natuur én de landbouw.

In het waterbeheersingsplan Nieuw Schoonebeek wordt een en ander verder in detail uitgewerkt. Daarbij wordt ook een oplossing voor de ervaren grondwateroverlast aan de noordrand van het dorp Nieuw Schoonebeek aangedragen.

- **Verzamelsloot of/en lager leggen van duikers Europaweg**

Is 11 keer benoemd in de zienswijzen 4, 6, 9, 10, 12, 15, 17, 20, 22, 25, 28.
De verzamelsloot die achter de bebouwing is ingetekend doorsnijdt huiskavels, welke door de bufferzone ook al kleiner zijn geworden. De noodzaak van deze sloot is niet geheel duidelijk, het dieper leggen van de duikers onder de Europaweg zou volgens velen ook uitkomst bieden. Wanneer deze sloot er komt is de wens dat dit een schouwsloot wordt, zodat ze zelf eigenaar van de grond blijven.

Reactie:

In het waterbeheersplan Nieuw Schoonebeek wordt de inrichting van het landbouwgebied Nieuw Schoonebeek verder uitgewerkt. Daarbij wordt nut, noodzaak en ligging van watergangen onderzocht en komt ook eigendom, onderhoud en beheer aan de orde. Als het enigszins mogelijk is zal een verzamelsloot direct ten zuiden van de nieuwe Stheemanstraat worden aangelegd. Het onderzoek voor het waterbeheersingsplan zal moeten uitwijzen of dit mogelijk is.

Ook de mogelijkheid om een eventueel noodzakelijke verzamelsloot achter de bebouwing van de Europaweg als schouwsloot aan te merken wordt overwogen.

- **Drooglegging**

Is 10 keer benoemd in de zienswijzen 6, 9, 10, 15, 17, 20, 21, 22, 25, 27.
Er is onduidelijkheid over de te halen drooglegging na de herinrichting. Rekening houdend met de klink van de veengrond wordt door LTO een minimale drooglegging van 1.10 meter voorgesteld.

Reactie:

Zie ook hier voor. Er is met de landbouw duidelijk gecommuniceerd over een afgesproken drooglegging van 1 m.

- **Wateraanvoer**

Is 8 keer benoemd in de zienswijzen 6, 7, 10, 15, 17, 22, 25, 27.
Men mist het thema wateraanvoer in het plan. Er wordt wel rekening gehouden met waterafvoer en in eerdere plannen ook met wateraanvoer.

Reactie:

In het waterbeheersingsplan Nieuw Schoonebeek komt het vraagstuk van wateraanvoer nadrukkelijk aan de orde. Wateraanvoer is een verdere uitwerking van het GGO Bargerveen en de mogelijkheden hiervoor worden onderzocht. Bestuurlijk zal hierover een beslissing worden genomen.

- **Peilvakken**

Is 7 keer benoemd in de zienswijzen 6, 10, 15, 17, 22, 25, 27.

Op de kaarten zijn peilvakken ingetekend, maar omdat de herinrichting nog niet heeft plaatsgevonden zouden deze indicatief moeten zijn. Graag wil men dat de peilen worden aangepast aan de wensen van de grondeigenaren.

Reactie:

Probleem bij het vaststellen van peilvakken in het landbouwgebied Nieuw Schoonebeek is reliëfrijke maaiveld. De landbouw is tijdens het GGOR proces door het waterschap uitgenodigd om zelf een wenselijke indeling van peilvakken te maken. De landbouw kwam daar niet uit. Daarna is een voorstel vanuit het waterschap besproken en door de landbouw overgenomen. De afgesproken drooglegging is een gegeven, maar als blijkt dat een andere indeling van peilvakken na herinrichting van het gebied logischer is, dan kunnen peilvakken worden aangepast.

2.4 Overige effecten van de maatregelen uit het ontwerp GGOR

Samenvatting

Men vindt het nog onduidelijk hoe de bufferzone wordt ingericht, de zorg is er dat de natuur de overhand krijgt en er later weer ingeleverd moet worden door de landbouw. Ook de aantrekking van insecten en vogels in het gebied is wordt als verontrustend ervaren. Meer muggen, vliegen en steekvliegen verminderen het woongenot en hinderen vee. Men is bang dat ganzen gaan fourageren op de akkers en daardoor gewassen ernstige schade toebrengen.

De NAM heeft een boorlocatie en leiding in het gebied, omdat dit beperkingen voor de landbouw oplevert worden de grondeigenaren gecompenseerd. Deze inkomsten kan/wil men niet mislopen.

Er zijn vragen over de effecten van het plan op de infrastructuur, zoals de ontsluiting van de Europaweg bij calamiteiten als de Stheemanstraat niet meer bruikbaar is, meer verkeer in het dorp en op landbouwwegen richting het Bargerveen.

- **Inrichting bufferzone**

Is 9 keer benoemd in de zienswijzen 5, 6, 10, 13, 17, 20, 21, 22, 25.

Men vindt het niet duidelijke hoe de bufferzone wordt ingericht, men is bang dat het natuur wordt en dat daardoor vervolgens weer beperkingen voor de landbouw optreden.

Reactie:

De bufferzone moet zo nat mogelijk worden (minimaal plas dras). Hoe de bufferzone precies ingericht moet worden is nog niet duidelijk. Een deel van de gronden moet, om een aankooptitel te verkrijgen, bestemd worden als natuur. Deze

natuur mag door particulieren worden beheerd. Als hiervoor geen belangstelling is worden de gronden in beheer en eigendom overgedragen aan staatsbosbeheer. Nieuwe natuur heeft geen gevolgen voor de aangrenzende landbouw, wat betreft verzuring en vermisting, ook niet vanaf het moment dat het gerealiseerd is en de bestemming natuur heeft gekregen. Hierover zijn afspraken gemaakt door het ministerie van LNV.

- **Insecten (muggen vliegen)**

Is 9 keer benoemd in de zienswijzen 2, 5, 7, 13, 14, 18, 19, 20, 21.

Door vernatting en een plas/dras situatie in de bufferzone is men bang voor overlast van muggen, vliegen en steekvliegen in het dorp en bij de landbouw.

Reactie:

Voor overlast door muggen is de afstand tussen de bufferzone en de Europaweg en het dorp Nieuw Schoonebeek bepalend. Deze afstand is dusdanig groot dat verwacht mag worden dat er geen sprake zal zijn van overlast. Verder zal de inrichting van de bufferzone bepalend zijn. Als er voldoende open water aanwezig is zullen natuurlijke vijanden van de muggen zich in voldoende mate kunnen ontwikkelen en voor een natuurlijke bestrijding van de muggen zorgen.

- **Ganzen**

Is 7 keer benoemd in de zienswijzen 2, 5, 13, 14, 18, 20, 21.

De aantrekkingskracht van het Bargerveen op ganzen zal naar verwachting toenemen. Men is bang dat deze dieren gaan fourageren op de landbouwpercelen rondom het Bargerveen en daar de gewassen ernstig beschadigen.

Reactie:

Verwacht mag worden dat overwinterende ganzen in verband met rust zich nog steeds voornamelijk in de kern van het Bargerveen (Amsterdamsche Veld) zullen gaan ophouden. Op de lange termijn zal vanwege hoogveengroei het oppervlak open water daar afnemen en dus ook het aantal overwinterende ganzen. Vier jaar ervaring met de bufferzones aan de noordzijde van het Bargerveen laat zien dat hier geen sprake is van grote toename van het aantal ganzen.

- **Inkomsten NAM**

Is 3 keer benoemd in de zienswijzen 14, 16, 19.

De NAM heeft een boorlocatie en leiding in het gebied, omdat dit beperkingen voor de landbouw oplevert worden de grondeigenaren gecompenseerd. Deze inkomsten kan/ wil men niet mislopen.

Reactie:

In het landbouwgebied ten noorden van de Europaweg en ten oosten van de Kerkenweg is geen boorlocatie gepland en olieleiding naar Duitsland loopt door de zuidelijke berm van de Steemanstraat. De kans dat inkomsten van de NAM worden misgelopen is dus niet aanwezig.

- **Infrastructuur: ontsluiting bij calamiteiten, meer verkeer in het dorp**

Is 3 keer benoemd in de zienswijzen 4, 7, 14.

Er zijn vragen over de effecten van het plan op de infrastructuur, zoals de ontsluiting van de Europaweg bij calamiteiten als de Steemanstraat niet meer

bruikbaar is, meer verkeer in het dorp en op landbouwwegen richting het Bargerveen.

Reactie:

Er wordt een nieuwe Stheemanstraat aangelegd, direct ten zuiden van de bufferzone. De verkeersstroom en ontsluiting zal dus niet veranderen.

2.5 Gevolgen Natura2000 ontwikkelingsmogelijkheden landbouw

Is 5 keer benoemd in de zienswijzen 6, 10, 17, 22, 25.

Naast de ingreep in grondoppervlak wenst men ook dat duidelijk wordt gemaakt welke gevolgen/beperkingen het naburige Natura2000 gebied heeft op de ontwikkelingsmogelijkheden van de landbouwsector.

De aanwijzing van de bufferzone heeft geen gevolgen in het kader van Natura 2000, omdat de grens van het Natura 2000 gebied blijft liggen op huidige grens van het Bargerveen. De bufferzone blijft hier dus buiten.

Het beheerplan Natura 2000 (gebeurt nadat het aanwijzingsbesluit is genomen) moet nog opgesteld worden en komt voor vaststelling in inspraak.

2.6 GGOR neemt voorsprong op Natura2000

Is 5 keer benoemd in de zienswijzen 6, 10, 17, 22, 25.

De aanwijzing van het Bargerveen als Natura2000 gebied is nog niet formeel. Maar de plannen die worden gemaakt hebben wel verstrekkend gevolgen. Hoe is de verder gang van zaken wat betreft Natura2000 en wat gebeurt er als het niet formeel aangewezen word?

Reactie:

Zie reactie bij "Status Natura 2000 aanwijzing" onder 2.2.

2.7 Ruimtebeslag Ecologische Hoofdstructuur (EHS) ergens anders compenseren

Is 5 keer benoemd in de zienswijzen 6, 10, 17, 22, 25.

Er wordt genoemd dat de hectares die zijn aangewezen voor de EHS vast liggen. Aangezien er hier "nieuwe" hectares worden ingericht, zou het wenselijk zijn dat deze ergens anders te weg te strepen (voor de landbouw in het algemeen)

Reactie:

De nieuw aan te wijzen hectares moeten uit het provinciale budget gehaald worden, dus worden deze hectares elders in Drenthe 'gekort'. Dit zal logischerwijs tot gevolg hebben dat elders in Drenthe een kleiner areaal landbouwgronden aangewezen wordt als nieuwe natuur.

3 Bijlage: overzicht ingebrachte zienswijzen

<i>Nr.</i>	<i>Decos nr.</i>	<i>Naam, adres, postcode, plaats</i>
1	5419	V.O.F. Kerperien, Europaweg 269, 7766 AJ Nieuw-Schoonebeek
2	5566	Vereniging Dorpsbelangen Nieuw-Schoonebeek Dhr. Herbers, Vierakkers 23, 7766 BL Nieuw-Schoonebeek
3	5805	E. Blaauwe, Europaweg 203, 7766 AG Nieuw-Schoonebeek
4	5854	Grooten B.V., Europaweg 261, 7766 AJ Nieuw-Schoonebeek
5	5902	Mts. Ten Dam, Europaweg 267, 7766 AJ Nieuw-Schoonebeek
6	5918	LTO Noord, Lavendelheide 9, 9202 PD Drachten
7	5921	J.H. Bosman, Europaweg 299, 7766 AJ Nieuw-Schoonebeek
8*	5922	J.H. Bosman, Europaweg 299, 7766 AJ Nieuw-Schoonebeek
9	5947	R. Herbers, Carboonlaan 1, 7766 BG Nieuw-Schoonebeek
10	5965	A. Schepers, Europaweg 213, 7766 AG Nieuw-Schoonebeek
11	5977	M.H.M Bruins-Bakker, Kerkenweg 8, 7766 AX Nieuw-Schoonebeek
12	5978	P. Wolken, Europaweg 309a, 7766 AJ Nieuw-Schoonebeek
13	5979	M.L.M. Striper, Dobbe 13, 7766 BN Nieuw-Schoonebeek
14	5980	M.H.H. Scherpen, Europaweg 333, 7766 AR Nieuw-Schoonebeek
15	5981	H. Wolken, Europaweg 233, 7766 AH Nieuw-Schoonebeek
16	5982	B. Wilms, Westersebos 18, 7761 PG Nieuw-Schoonebeek
17	5983	A. Dirkes, Europaweg 59, 7766 AB Nieuw-Schoonebeek
18	5984	Mts. Striper, Europaweg 95, 7766 AC Nieuw-Schoonebeek
19	6011	Mts. Platzer, Europaweg 329a, 7766 AK Nieuw-Schoonebeek
20	6015	Dhr. Harbers, Europaweg 325, 7766 AK Nieuw-Schoonebeek
21	6016	Mts. Levelink, Europaweg 305, 7766 AJ Nieuw-Schoonebeek
22	6024	Mts. Dirkes, Europaweg 327, 7766 AK Nieuw-Schoonebeek
23	6025	A.M.S. Juurlink-Pieper, Europaweg 244, 7766 AS Nieuw-Schoonebeek
24	6042	M. Assen, Reitdiephaven 353, 9746 RG Groningen
25	6085	H.G. Lubbers, Europaweg 259, 7766 AH Nieuw-Schoonebeek
26	6128	J.L. Grimberg, Erfscheidenweg 83, 7833 JW Nieuw-Amsterdam
27	6150	Mts. P.G.H. en F.J.G. Steffens, Europaweg 117a, 7766 AD Nieuw-Schoonebeek
28	6151	H. Koop, Europaweg 251, 7766 AH Nieuw-Schoonebeek

* Is ter kennisgeving aangenomen.